

אוניברסיטת רייכמן

בית ספר אריסון למנהל עסקים – התוכנית בחשבונאות

תיאוריה חשבונאית

תשפ"ד

סמסטר א' - מועד א' - פתרון

07/03/2024

משך הבחינה: 4 שעות

מרצה: שלומי שוב, רו"ח

מתרגל: יואב אטיאס, רו"ח

עוזר הוראה: יובל פז

הוראות נוספות:

- המבחן הינו בחומר פתוח.
- יש לענות תשובות קצרות וענייניות. בכל מקרה אין לעבור את מגבלת המקום לפתרון המופיעה בכל שאלה.
- יש לשים לב כי נכללות 10 נק' בונוס הפזורות בכל השאלות. עם זאת, הציון המקסימלי הינו 100.

בהצלחה !!

חשוב להדגיש כי הפתרון מציג את הסוגיות העיקריות בהן ניתן לדון ואינו כולל את כל הפתרונות האפשריים. פתרונות אחרים שהצביעו על הבנת הסוגיות החשבונאיות והתמודדות ראויה עימם קיבלו ניקוד בהתאם לניתוח החשבונאי שהוצג.

שאלה 1 - אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (12 נקודות)

רכש גומלין (Offset Obligation) הוא התחייבות של ישות שמוכרת, לרכישת מוצרים בשיעור מסוים מהיקף העסקה, מהתאגיד הרוכש או מהמדינה הרוכשת, לשם איזון המאזן המסחרי בין שני הגופים. הדרישה לרכש גומלין מקובלת בעסקאות בין מדינות לבין חברות העוסקות בתחום הביטחוני. כך למשל, בישראל, כאשר משרד או חברה ממשלתית מתקשרים עם ספק זר בעסקה בשווי הגבוה מ-5 מיליון דולר, מחויבות החברות הזרות בביצוע רכש גומלין או השקעות בתעשייה המקומית בשיעור מסוים משווי העסקה.

התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה ממשלתית העוסקת בפיתוח, מכירה ותחזוקה של כלי טיס צבאיים ואזרחיים, טילים ומוצרי אלקטרוניקה צבאית. פעילות החברה מוטת ייצוא ועיקר מכירותיה הינה ללקוחות מחוץ לישראל, כאשר חלק משמעותי מן המכירות מחוץ לישראל בוצע בשנים האחרונות למספר מצומצם יחסית של מדינות. להלן חלק מדוחותיה הכספיים של החברה:

["במדינות מסוימות המהוות שוקי יעד של החברה, קיימות הוראות לעניין רכש גומלין (OFFSET) המחייבות ספקים זרים לביצוע רכש גומלין בשיעורים שונים באותה מדינה. ביצוע ה-OFFSET עשוי להיות, בין היתר, באמצעות העברת ידע, תכולות עבודה וכד', בהתאם למדיניות, מגבלות ו/או הדין הרלוונטי החל באותה מדינה. המחויבות לרכש גומלין הינה בגין פרויקטים מוגדרים ומתפרסת בהתאם לתקופות הפרויקטים. במידה והחברה לא תעמוד במחויבות זו היא צפויה לקנסות בשיעורים של 5% עד 10%..."]

["...על-פי נוהל הרכישה של משרד ההגנה במדינת לקוח מהותי א' כל ספק ממדינה אחרת ("ספק זר"), המספק מוצרים או שירותים צבאיים למדינת לקוח מהותי א', בעסקה שהיקפה הכספי עולה על סך של 50 מיליון דולר (כאשר החל מחודש יוני, 2016 ביחס לעסקאות שייחתמו החל מאותו מועד ואילך, ההיקף הכספי הינו כ-300 מיליון דולר) מחויב לבצע רכש גומלין בתנאים ובשיעורים שנקבעו בנוהל האמור. במקרה שהספק הזר אינו עומד במחויבות השנתית לפי התוכנית כאמור, רשאי לקוח מהותי א' לחייבו בפיצויים בשיעור של 5% מסכום רכש הגומלין, שלא בוצע על-ידו, ובנוסף יתרת המחויבות לרכש הגומלין אשר לא בוצעה כאמור עוברת לשנה העוקבת ומצטברת למחויבויות הספק הזר כלפי לקוח מהותי א'. כמו-כן, נתונה ללקוח מהותי א' זכות למנוע מהספק הזר מלהשתתף במכרזים עתידיים, אם לא עמד במחויבות לרכש גומלין בעסקאות קודמות. במסגרת התקשרויות מסוימות עם לקוח מהותי א', עלול הלקוח לעכב תשלומים לחברה להם היא זכאית בין ההתקשרויות כאמור, וזאת במקרה של אי עמידת החברה במחויבויות רכש גומלין לאחר התקופה שנקבעה בהסכם."]

נדרש:

מה לדעתכם צריך להיות הטיפול החשבונאי במחויבויות לרכש גומלין בדוחותיה הכספיים של החברה?
התייחסו בתשובתכם להוראות IFRS 15.

פתרון

יש ראשית לבחון האם בעת ביצוע ה-Offset התעשייה האווירית תעביר ללקוח סחורה או שירות כלשהם, ולאחר מכן האם אותם סחורות ושירותים מהווים הבטחה שהיא מובחנת ולכן יש לזהות את מחויבות רכש הגומלין כמחויבות ביצוע בחוזה. על פי IFRS 15, מחויבות ביצוע אינן כוללות פעילויות שישות לוקחת על עצמה כדי לקיים חוזה, אלא אם פעילויות אלה מעבירות סחורה או שירות ללקוח.

בהתאם, אם ביצוע ה-Offset יעשה באמצעות באמצעות העברת סחורה או שירות כלשהם ללקוח של התעשייה האווירית (למשל, על ידי העברת ידע) אזי התעשייה האווירית תצטרך לבחון האם אותם סחורות או שירותים מובחנים מההבטחות האחרות שהיא התחייבה כלפי הלקוח בחוזה הספיציפי. ככל וההבטחה לביצוע Offset תזוהה כמובחנת בהקשר של החוזה, התעשייה האווירית תצטרך לטפל בה רכיב חשבונאי נפרד וכפועל יוצא תקצה לו חלק מהתמורה שהיא צופה להיות זכאית לה בחוזה עם הלקוח הביטחוני. אם ביצוע ה-Offset לא יעשה באמצעות העברת סחורות או שירותים ללקוח (למשל, התחייבות לרכישת חומרי גלם בשווי כלכלי מסוים מספקים של אותה מדינה במהלך תקופה של כמה שנים) אזי מחויבות רכש הגומלין לא תטופל כמחויבות ביצוע נפרדת בחוזה אלא התעשייה האווירית תטפל בעלויות הקשורות אליה, לרבות העלות הכלכלית שיתכן וגלומה במחויבות רכש הגומלין, בהתאם להוראות IFRS 15 לגבי עלויות חוזה.

הקנסות הפוטנציאליים בגין אי העמידה במחויבות רכש גומלין יטופלו כתמורה משתנה בהתאם להוראות התקן, וכפועל יוצא התעשייה האווירית תצטרך לאמוד האם צפוי ברמה גבוהה שהיא תעמוד במחויבות לרכש הגומלין וכתלות בכך תקבע את מחיר העסקה בחוזה שלה עם הלקוח.

שאלה 2 - אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (12 נקודות)

הבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן: "החברה") הינה חברה ציבורית נסחרת בבורסה בתל אביב החל משנת 2019. החברה הוקמה בשנת 1953 על ידי הבנקים ובתי ההשקעות שפעלו באותה התקופה בישראל על מנת למסד את המסחר בניירות ערך.

החברה בראשיתה הוקמה שלא למטרות רווח ובמקור היא אינה הייתה רשאית לחלק את רווחיה לבעלים. בשנת 2017 אושר החוק לשינוי מבנה הבורסה אשר מטרתו העיקרית הייתה הסדרה של שינוי מבנה הבעלות של בורסה בישראל תוך ניתוק הזיקה בין הבעלים שלה לבין החברים הפועלים במסגרתה, הפיכתה לחברה למטרות רווח (לרבות האפשרות לביצוע של חלוקת דיבידנד לבעלי מניותיה), וכן הרחבת בסיס החברות בבורסה והנגשתה למספר גדול יותר של גורמים.

בהתאם להוראות החוק, בשנת 2017 השתנתה צורת ההתאגדות של החברה, מחברה מוגבלת בערבות ללא הון מניות, לחברה מוגבלת במניות בעלת סוג מניות אחד. בשנת 2018 הושלם תהליך הפיכתה של החברה לחברה פרטית למטרות רווח ובשנת 2019 הושלם מהלך של הצעה לראשונה לציבור של מניות החברה ורישומן למסחר בבורסה, והחברה הפכה לחברה ציבורית.

במסגרת החוק נקבעה הוראה לפיה אם לאחר הנפקת החברה בבורסה, ימכור אדם אמצעי שליטה בבורסה שהחזיק בהם לפני שינוי מבנה הבעלות בבורסה, בסכום העולה על 5.08 ש"ח למניה (המשקף את שווי המניה כפי שנקבע טרם שינוי מבנה הבעלות), יעביר המוכר לחברה סכום בגובה ההפרש בין תמורת המכירה לבין הסכום האמור. בהתאם לחוק, הבורסה רשאית לעשות שימוש בסכומים שיועברו לה לפי סעיף זה לשם הפחתת עמלות שגובה הבורסה והשקעה בתשתיות טכנולוגיות, ולשם כך בלבד.

בשנת 2022 קיבלה החברה סך של כ-5.5 מיליון ש"ח מבעלי מניות שמכרו את מניותיה במחיר העולה על 5.08 ש"ח למניה.

נדרש:

מה לדעתך צריך להיות הטיפול החשבונאי בתקבולים שהתקבלו מבעלי המניות בדוחות החברה? נמקי/י תשובתך בהתאם לעקרונות המסגרת המושגית.

פתרון

נדרש דיון לגבי השאלה האם התקבולים שמתקבלים מבעלי המניות מתקבלים מהם בכובעם כבעלי מניות של החברה, וכפועל יוצא יוכרו ישירות בהון של הבורסה לניירות ערך. מנגד, ככל והמסקנה תהיה שהבורסה מקבלת את התקבולים מכל סיבה אחרת שאינה מהווה עסקה עם בעלי מניותיה, בכובעם כבעלי מניותיה, אזי התקבולים ירשמו כהכנסה בדוחותיה הכספיים של הבורסה במועד קבלתם. בהקשר זה, יכולה לעלות טענה שתחת ההנחה שמחיר המניה של הבורסה לניירות ערך גבוה מ-5.08, ההחלטה של בעל מניות של הבורסה למכור את המניה ולקבל תמורתה 5.08 ש"ח בלבד מהווה החלטה שאינה רציונלית כלכלית (כך למשל, עדיף מבחינה כלכלית

להמשיך ולהחזיק את המניה ולהנות מדיבדנדים עתידיים שערכם הכלכלי אמור בשיווי משקל להיות גבוה מ-5.08 למניה לאור כך שהמחיר המצוטט של המניה גבוה ממחיר זה). כפועל יוצא, נראה כי התמורה שמתקבלת ממכירת המניות על ידי בעלי המניות של הבורסה מהווה "מתנה" המתקבלת מבעלי המניות של החברה ולכן צריכה להיות מטופלת במישור ההוני. טענה נוספת שיכולה לעלות היא שמדובר למעשה במענק מכח חוק/רגולציה שמטרתו היא לעודד את הבורסה לבצע השקעות בטכנולוגיה ולכן נכון יהיה להכיר בו כקישון מנכסי הטכנולוגיה הקיימים במאזן הבורסה.

יש לשים לב כי העובדה כי הבורסה מחויבות להשתמש בתקבולים לשם הפחתת עמלות או השקעה בתשתיות טכנולוגיות אינה יוצרת לבורסה לניירות ערך מחויבות כלשהי להעביר משאבים כלכליים ולכן בכל מקרה התקבולים לא יוכרו כהתחייבות בדוחות הכספיים של הבורסה.

שאלה 3 – אורך הפתרון לא יעלה על ¼ עמוד (10 נקודות)

במסגרת פרויקט רוחבי העוסק במכשירים פיננסיים עם מאפיינים של הון, פרסם בחודש נובמבר האחרון ה-IASB הצעה לתיקון של מספר תקנים חשבונאיים קיימים על מנת לשפר את האופן שבו ישויות מסווגות, מודדות ומציגות מכשירים פיננסיים שהן הנפיקו בדוחותיהן הכספיים.

במסגרת חבילת התיקונים שפורסמה, ה-IASB החליט כי תתווסף דרישה נוספת לדרישות הקיימות כיום ב-IAS 1 *הצגת דוחות כספיים*, לפיה יוצגו בדוח על המצב הכספי, בדוח על הרווח הכולל, ובדוח על השינויים בהון, סכומים המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של חברה אם בנפרד מסכומים המיוחסים לבעלים האחרים של החברה האם.

להלן חלקים מתוך הבסיס למסקנות של התקן החדש:

“The quality of information an entity provides to users of financial statements can be raised by improving presentation and disclosure, instead of relying solely on the classification of financial instruments to provide useful information about similarities and differences between the claims of an entity’s investors. Over the years, stakeholders have said that the information entities provide in their financial statements about equity instruments they have issued is too limited...”

“Users of financial statements expressed a need for better information about the distribution of profits among holders of equity instruments to understand how an entity distributes its returns to ordinary shareholders...”

“...the Board concluded that amendments are required to meet the needs of investors in ordinary shares for transparency and a clearer distinction of returns attributable to ordinary shareholders and returns attributable to others...”

“The proposed amendments to IAS 1 affect the statement of financial position, the statement of changes in equity, the statement of comprehensive income and the notes to the financial statements.”

נדרש:

הסבירו בקצרה מה לדעתכם הערך המוסף של התיקון המוצע לאור המסגרת המושגית. לצורכי ההסבר יש להשתמש בדוגמא אחת לפחות למבנה הון של חברה שעתידה להיות מושפעת מהתיקון.

פתרון

כיום ב-IAS 1 אין דרישה להצגה של סכומים המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של חברה אם בנפרד מסכומים המיוחסים לבעלים האחרים של החברה האם. דרישה של התיקון לתקן לפצל בין ההון ששיך לבעלי מניות הרגילות, לבין הון ששיך למחזיקים הוניים אחרים בצורה דומה לדרך שבה זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות בנות מטופלות היום בדוחות הכספיים, תשפר את המובנות והרלוונטיות של הדוחות הכספיים של חברות שיש

להן מבנה הון מורכב. הדבר ימנע בלבול ויאפשר למשתמשי הדוחות לחזות בצורה טובה יותר את התשואות הפוטנציאליות שינבעו להם מההחזקה במניות הרגילות של הישות. צריך לזכור כי פרמטרים ויחסים פיננסיים חשובים בשוק ההון, כמו למשל מכפיל הון או תשואה להון, מחושבים על בסיס ההון העצמי (ההון ששיך לבעלי המניות של החברה האם) וניתן להניח שבמצב כיום מתבמעים חישובים "אוטומטיים" שלא מנטרלים את מרכיבי ההון האחרים ועל כן מובילים לעיוותים.

דוגמאות לישויות שיושפעו מהתיקון הן ישויות להן יש מכשירים פיננסיים, מלבד מניות רגילות, המסווגים כהון דוגמת מניות בכורה שאינן ניתנות לפדיון, כתבי אופציה המסווגים כמכשיר הוני, ורכיבי הון של מכשירים פיננסיים מורכבים. כך למשל, ככל שמדובר במניות בכורה צוברות, הרי שמעבר לסיווג תמורת ההנפקה עצמה מחוץ להון ששיך לבעלי המניות הרגילות, הרי שמדי תקופה וככל שלא יחולק דיבידנד, תוקטן בהתאם יתרת העודפים בגין סכום הצבירה לו זכאיות מניות הבכורה.

שאלה 4 – אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (12 נקודות)

האינפלציה הגואה בארה"ב במהלך השנים האחרונות גרמה לפדרל ריזרב (הבנק המרכזי של ארה"ב) להעלות את שיעורי הריבית, מריבית אפסית ששררה במשך שנים רבות עד לשנת 2022, עד לריבית של 4.75% בפברואר 2023.

SVB Silicon Valley Bank (SVB) הינו בנק אמריקאי שלאורך שנים הציע שירותים פיננסיים לגופים עסקיים הפועלים בתעשיית הטכנולוגיה וכחלק מכך חברות בסקטור זה היוו חלק משמעותי מלקוחותיו. במהלך מגפת הקורונה חווה סקטור הטכנולוגיה תקופה של צמיחה ובהתבסס על עלייה בפיקדונות בשנת 2021, רכש SVB איגרת חוב של ארצות הברית לטווח ארוך (נמדדות בעלות מופחתת). בעקבות עליות הריבית, חלה ירידה משמעותית בשווי הוגן של אגרות החוב שהוחזקו על ידי הבנק. תוצר נוסף של עליית הריבית הייתה גידול הקושי בהשגת השקעות, מה שגרם לירידה ביתרות העו"ש והפיקדונות של לקוחות הבנק כתוצאה ממשכית כספים. כתוצאה מכך הבנק נקלע למשבר נזילות ונאלץ למכור את אגרות החוב בהפסד משמעותי מה שהוביל אותו לפרסם אזהרת רווח, שבתורה גרמה ללחץ אצל הלקוחות שביצעו משיכות נוספות (אפקט "הסתערות משיכות" - Bank run). בעקבות גל המשיכות, הבנק נקלע לקשיים ולקוחות רבים שלו לא הצליחו לבצע משיכות של הכספים שלהם. כתוצאה מהמתואר לעיל הבנק האמריקאי קרס ובמרץ 2023 השליטה על הבנק העוברת לכינוס נכסים של התאגיד הפדרלי לביטוח פיקדונות (FDIC).

חברת הייטקס בע"מ (להלן: "החברה") היא חברת טכנולוגיה ישראלית ציבורית אשר עוסקת במחקר, פיתוח וייצור מערכות דיגיטליות להשבחת דפוס. נכון לסוף מרץ לחברה קיימות היתרות הבאות:

- חשבון עו"ש ב-SVB – חשבון העו"ש היחיד שהיה קיים לחברה וקיימת בו יתרה של 10 מיליון דולר. מאז הקריסה החברה פתחה חשבון חדש בבנק ישראלי אך טרם הצליחה לקבל גישה לכספים הנמצאים ב-SVB.
- החברה גייסה הלוואה מבנק ישראלי כדי לשלם משכורות לעובדים ותשלומים לספקים, ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 15%.

הניחו כי נכון לסוף מרץ 2023 אין עדיין החלטות סופיות אך הרגולטור האמריקאי הודיע כי בכוונתו להחזיר ללקוחות הבנק את הכספים שלהם, ואף לפצות אותם בגין הלוואות שהם נאצלו לקחת כתוצאה מאי היכולת לקבל גישה ליתרות הכספים שלהם ב-SVB.

נדרש:

מה צריך להיות הטיפול החשבונאי בחשבון העו"ש וההלוואה בדוחות הכספיים של החברה לרבעון הראשון של שנת 2023? התייחס/י בתשובתך להשפעת הודעת הרגולטור, ובסס/י את תשובתך בהתאם עקרונות המסגרת המושגית.

פתרון

יש לבחון האם חשבון העו"ש מהווה נכס של החברה, על אף שלחברה אין יכולת למשוך את הכספים ממנו נכון לתאריך המאזן והאם הודעת הרגולטור תוביל להכרה בנכס בדוחות הכספיים של החברה. יתרת העו"ש מהווה זכות של החברה לקבלת מזומן מ-SVB, וככל שנכון לתאריך המאזן קיימות ספקות באשר להשבת סכום זה,

יכולה לעלות טענה כי יש להכיר בירידת ערך בגין הנכס נכון לתאריך המאזן, ואולי אף לגרוע אותו באופן מלא מהדוחות הכספיים של החברה לאור העובדה כי נראה כי היא לא יכולה בפועל להכווין את השימוש בנכס הזה ונראה כי הסיכוי להשיבו אינו גבוה.

ההלוואה מהבנק הישראלי מהווה התחייבות בדוחות של החברה ויש להכיר בגינה בהוצאות המימון בתקופות עוקבות. התקינה החשבונאית הקיימת אינה מאפשרת להכיר בנכסי שיפוי כנכס בדוחות הכספיים אם לא ודאי למעשה שהתקבולים יתקבלו לאור העובדה שמדובר בנכסים תלויים (זהירות לאור התפיסה המסורתית של שימוש ברף הסתברותי להכרה). עם זאת, נראה כי בראי המסגרת המושגית הודעת הרגולטור כי ישפה את החברה בגין הכספים האבודים ביתרת העו"ש אצל SVB, מהווה אירוע שבגינינו לחברה יש צפי לקבלת הטבות כלכליות וכפועל יוצא ככל והחברה תכיר בירידת ערך בגין יתרות העו"ש שלה, היא תוכל להכיר בנכס שיפוי מקביל שמשקף את סכומי הפיצוי הפוטנציאליים שיתקבלו מהרגולטור. הפיצוי בגין ההלוואות שהחברה נאלצה לקחת ראוי שיטופל כקיטון בהוצאות המימון שהחברה תכיר בגין ההלוואה, על מנת לייצר הקבלה בין הוצאות המימון שהחברה תכיר בגין ההלוואה, לבין ההכנסות שיוכרו כתוצאה מקבלת הפיצוי מהרגולטור.

שאלה 5 – אורך הפתרון לא יעלה על ¼ עמוד (12 נקודות)

חברת RoboLawyer (להלן: "החברה") הינה חברת תוכנה ישראלית אשר עוסקת בתחום אוטומציה תהליך החתימה על חוזים.

החברה פיתחה אלגוריתם אשר יודע לקרוא חוזה ובאמצעות טכנולוגיית עיבוד שפה טבעית (NLP) :

- א. לנתח את מהות החוזה ואת המונחים המשפטיים בו ;
- ב. לסמן ולשנות את החלקים המשמעותיים בחוזה בהתייחס ל-"ספר החוקים" שהלקוח הגדיר ;
- ג. לשלוח את טיוטת החוזה חזרה לצד עימו הלקוח מתדיין (צד שני) עם התיקונים שנעשו בהתאם לספר החוקים שהוגדר ;
- ד. פעולה זו חוזרת על עצמה כל פעם שמתקבלת טיוטא מהצד השני עד הגעה לגרסא סופית שנשלחת ללקוח לחתימה סופית.

כאשר לקוח מתקשר עם החברה, נציג Onboarding של החברה בונה יחד עימו את "ספר החוקים", בו מפורטים הדרישות המשפטיות בנוגע לחוזים כמו טריטוריה משפטית בו החברה תועמד לדין, אחריות נזיקית ועוד. בנוסף לכך, החברה מציעה ללקוחותיה פורטל בו הם יוכלו לנהל את החוזים שלהם, לבצע בהם חיפוש חכם ולקבל התראות כאשר חוזה עומד לפוג. הלקוח יכול להעלות לפורטל גם חוזים שלא נכתבו באמצעות האלגוריתם של החברה.

ביום 30 ביוני 2023 החברה חתמה על חוזה עם לקוח. התמורה הנקובה בחוזה הינה 240 אלף דולר, והחוזה כולל גישה של שנה לפורטל החברה, 1,000 חוזים אותם יוכל הלקוח להחתיים דרך הפלטפורמה של החברה, ותהליך Onboarding לכתיבת ספר חוקים. החברה מוכרת בנפרד חבילה של 1,000 חוזים הכוללת תהליך Onboarding ב-60 אלף דולר, וגישה לפורטל לשנה ב-240 אלף דולר. החברה אינה מוכרת בנפרד תהליך Onboarding מכיוון שאין ללקוחות תועלת מרכיב זה בפני עצמו, אך במידה ויש שינוי מהותי אצל הלקוח ונדרש עדכון לספר החוקים שנבנה בתהליך Onboarding הראשוני, החברה גובה תשלום נוסף של 30 אלף דולר. תנאי התשלום שסוכמו הינם שהלקוח ישלם במועד החתימה על החוזה סכום של 40 אלף דולר ואת היתרה ב-2 תשלומים חצי שנתיים שווים ב-31 לדצמבר 2023 וב-30 ליוני 2024. עד לסוף שנת 2023 הלקוח ניצל 600 חוזים מתוך מכסת החוזים שהוא רכש במסגרת ההסכם.

להלן פירוט של חלק מהוצאות החברה :

- שכר לצוות הפיתוח – הצוות מתעסק בחיבור האלגוריתם למוצר, יצירת פיצ'רים חדשים וגם בתיקון באגים שוטפים, והוצאות השכר של הצוות מסתכמות ב-100 אלף דולר בשנה. הניחו כי החברה עוקבת אחר שעות העבודה של צוות הפיתוח באמצעות מערכת דיווחי שעות, ושנכון לשנת 2023 20% מהשעות שהושקעו על ידי הצוות היו עבור טיפול בבאגים ותחזוקה שוטפת, 30% עבור יצירת פיצ'רים חדשים, ו-50% עבור חיבור האלגוריתם למוצר.
- עמלות לאנשי המכירות – אנשי המכירות מקבלים עמלה בגובה 2% מסך העסקה בעת סגירת עסקה.
- העיבוד של האלגוריתם מתבצע על שרתים בענן – התשלום החודשי בגין השרתים מסתכם ל-20 אלף דולר.

הנחות:

- החברה מיישמת את ההקלה ב-IFRS 15 בהקשר לרכיב מימון משמעותי.
- אלא אם נאמר אחרת, הניחו כי כל ההוצאות מתפלגות באופן אחיד על פני השנה.

נדרש:

- א. לחשב ולהציג את סכום ההכנסה שתוכר בגין החוזה בדוח רווח או הפסד של החברה לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2023, בהתאם ל-IFRS 15.
- ב. לתאר באופן מילולי בלבד מה יהיה הטיפול החשבונאי בכל אחת מהעלויות שתוארו לעיל, בהתאם להוראות IFRS 15 והמסגרת המושגית.

פתרון

נדרש א'

בהתאם ל-IFRS 15, יש ראשית לזהות את מחויבויות הביצוע בחוזה עם הלקוח. שירות Onboarding אינו מובחן מחבילת החוזים מכיוון שהלקוח לא יכול להפיק ממנו תועלת בפני עצמו. כפועל יוצא בחוזה יזוהו 2 מחויבויות ביצוע – 1,000 חוזים (לרבות שירותי Onboarding) וזכות גישה לפורטל של החברה. יש להקצות את מחיר העסקה (240 אלף דולר, בהתעלם מרכיב המימון בהתאם להנחה) לפי יחסי המכירה הנפרדים של מחויבויות הביצוע:

מחויבות ביצוע	מחיר נפרד	הקצאת מחיר
1,000 חוזים	48K	$240K * 60 / (240+60) =$
גישה לפורטל	192K	$240K * 240 / (240+60) =$

ההכרה בהכנסה בגין החוזים תוכר לפי הניצול שלהם בפועל, ובגין הגישה לפורטל בקו ישר על פני תקופת החוזה. כפועל יוצא, ההכנסה שתוכר בגין החוזה בשנת 2023 היא:

$$48K * 600/1,000 + 192K * 6/12 = 124.8K$$

נדרש ב'

שכר לצוות הפיתוח:

- טיפול בבאגים ותחזוקה שוטפת מהווים הוצאות שאינן משפרות את המשאבים של החברה ולכן לא יכולו להיות מוכרות כנכס ויוכרו כהוצאות במועד התהוותן.
 - חיבור האלגוריתם למוצר + יצירת פיצ'רים חדשים – מדובר בעלויות מו"פ ועל כן החברה תוכל להכיר בהן כנכס בתלות בצפי להטבות כלכליות כתוצאה מהפיתוח.
- עמלות לאנשי המכירות** – העלויות מהוות עלויות להשגת חוזה לאור העובדה שהן תוספתיות ולכן החברה תכיר בנכס בגינם ותפחית אותו על פני תקופת החוזה הרלוונטי.
- שירותי ענן** – מדובר בזכות גישה שהחברה מקבלת מספק שירותי ענן שלה. זכות הגישה אינה מעבירה את השליטה לחברה ולכן החברה תצטרך להכיר בהוצאה שוטפת בגין העלויות שהיא משלמת לספק הענן.

שאלה 6 – אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (10 נקודות)

חברת "סעדיה" (להלן: "החברה") הינה חברה ציבורית העוסקת במספר תחומים באופן ישיר ובאמצעות חברות מוחזקות. החברה מחזיקה 100% מחברת "סמי ובניו" אשר עוסקת בתחום הטקסטיל. בבעלות החברה מפעל ייצור טקסטיל ליד קריית גת אשר שוויו ההוגן נכון לסוף שנת 2023 הוא 45 מיליון ש"ח. במהלך שנת 2023 החברה קיבלה מספר הצעות מצדדים בלתי קשורים להשכיר את המפעל עבור סכום ממוצע של 2.4 מיליון ש"ח בשנה למשך תקופה של 10 שנים, אך לכל ההצעות היא ענתה בסירוב לאור החלטת הדירקטוריון של החברה להמתין עם קבלת החלטה לגבי אופן השימוש במפעל. סמי ובניו עומדת בפני התרחבות משמעותית בפעילות שלה בדרום הארץ ולצורך כך היא מעוניינת להקים מפעל חדש. ביום 31 בדצמבר 2023 נחתם הסכם בין הצדדים לפיו החברה תשכיר את המפעל לסמי ובניו תמורת סכום של 1.2 מיליון ש"ח אשר ישולם בסוף כל שנה החל מה-31 בדצמבר 2024, למשך תקופה של 10 שנים. הניחו כי שיעור ההיוון הרלוונטי הינו 5%.

נדרש:

מה הטיפול החשבונאי הנדרש בעסקה בדוחותיה הכספיים של סמי ובניו? נמקי/ תשובתך בהתאם למסגרת המושגית והצגי/ חישובים תומכים.

פתרון

בהתאם לנתוני השאלה נראה כי החכירה אינה בתנאי שוק. בהעדר נתונים אחרים ההנחה המתבקשת הינה כי החברה הסכימה להשכיר את המפעל לסמי ובניו בעבור דמי שכירות נמוכים מדמי השכירות בשוק, לאור העובדה כי מדובר בחברה בת שלה. כפועל יוצא לאמור לעיל, סמי ובניו תכיר במועד הכניסה בהתחייבות חכירה בהתאם לדמי השכירות החוזיים (1.2 מיליון ש"ח) ובנכס זכות שימוש שישקף את דמי השכירות בשוק לנכס (2.4 מיליון ש"ח). הפער בין הנכס זכות שימוש להתחייבות שתוכר ירשם ישירות בהון של חברת סמי ובניו כקרן הון השקעת בעלים:

תנאי שוק – ערך נוכחי של התשלומים (מיליוני ש"ח):

$$PV(\text{rate}=5\%, \text{nper}=10, \text{pmt}=2.4) = 18.53$$

שווי חכירה בתנאים מוטבים (מיליוני ש"ח):

$$PV(\text{rate}=5\%, \text{nper}=10, \text{pmt}=1.2) = 9.27$$

סה"כ השקעת בעלים:

$$18.53 - 9.27 = 9.26$$

פקודת היומן שתרשם

ח' נכס זכות שימוש 18.53

ז' התחייבות בגין חכירה 9.27

ז' קרן הון השקעה בעלים 9.26

שאלה 7 – אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (10 נקודות)

העלאות הריבית ועליית האינפלציה שהחלו במהלך שנת 2022 השפיעו על ענף הנדל"ן בישראל. במהלך שנת 2023 חלה מגמת ירידה במחירי קרקעות ובהיקפי מכירת יחידות דיור למגורים בישראל. מגמה זו אילצה את יזמי הנדל"ן למגורים לחשוב על דרכים יצירתיות לעודד לקוחות לרכוש דירות על אף שיעורי הריבית הגבוהים המקשים על לקיחת משכנתאות. אחת ההטבות הנפוצות ביותר היא הטבת 20/80, שמשמעותה שהחברה מאפשרת לרוכש לשלם בעת הרכישה מקדמה בשיעור של 20% בלבד מסך התמורה עבור הדירה ואת היתרה (80%), עם השלמת הבנייה של הפרויקט.

חברת 'בונים לגובה' (להלן: "החברה") הינה חברת נדל"ן יזמי. החברה מתמחה בהקמה של בנייני דירות באזור באר שבע ומכירת הדירות שלהן. עסקי החברה שגשו לאורך השנים האחרונות אך מתחילת שנת 2022 עקב עליית הריבית והתייקרות התשלומים על המשכנתא היקפי המכירות של החברה נחלשו משמעותית. אחת הסיבות העיקריות לכך נוגעת לדרישה של הבנקים בישראל להון עצמי משמעותי לטובת מתן משכנתא – לפחות מחצית מהסכום הכולל לרכישת הנכס, או שליש מהסכום אך עם ערבות מסוימת. לחברה פרויקט בשכונה ב' בבאר שבע, בה נותרו לה 50 דירות אשר שווקו במשך שנה וחצי אך לא נמצא להן קונה.

החברה החליטה לצאת במבצע לטובת מכירת הדירות, לפיו קונה אשר יש ברשותו הון עצמי למימון שליש מרכישת הדירה, יקבל ערבות מהחברה לצורך קבלת משכנתא מהבנק. לקראת סוף שנת 2023 מכרה החברה 20 דירות בתמורה כוללת של 20 מיליון ש"ח, והעמידה ערבות עבור רוכשי הדירות בהתאם למבצע שתואר לעיל.

נדרש:

הצע מתווה לטיפול החשבונאי בעסקת מכירת הדירות שתוארה לעיל בדוחות הכספיים של החברה. התייחסו/י בתשובתך להוראות המסגרת המושגית ולתקינה החשבונאית הרלוונטית.

פתרון

הערבות שהחברה מעניקה ללקוחות שלה לצורך קבלת משכנתא מהבנק מהווה במהות הנחה על מחיר המכירה של הדירה. כפועל יוצא, ובהתאם לדרישת המסגרת המושגית למתן עדיפות למהות כלכלית על פני צורה משפטית של עסקאות, יש להפחית את הערך הכלכלי של הערבויות הניתנות על ידי החברה מהתמורה שהתקבלה מרוכשי הדירות (הלקוחות של החברה) עבור הדירות שנמכרו להם ולמעשה להכיר בהכנסות נמוכות יותר מהתמורה שהתקבלה בפועל בגין הדירות. בתקופות עוקבות, ההכנסות בגין הדירות (בניכוי ההנחה בגין הערבויות) תוכר בהתאם לקצב התקדמות הבנייה, והתמורה שמיוחסת לרכיב הערבות תוכר כהכנסת מימון בדוחות הכספיים של החברה על פני תקופת הערבות הרלוונטית.

שאלה 8 – אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (10 נקודות)

להלן חלק מדיווח מיידי של חברת הראל השקעות מיום 31 בדצמבר 2023 הנוגע לזימון אסיפה מיוחדת העוסקת בין היתר באישור תנאי העסקה של המנכ"ל החדש שלה. להלן חלק מסעיף הנוגע לתנאי סיום ההעסקה של המנכ"ל החדש המתייחס למענק שהמנכ"ל זכאי לו, במצבים מסוימים, בעת סיום העסקתו:

"מר ניר כהן התחייב כי במהלך תקופה של שנתיים מסיום העסקתו בהראל ביטוח, לא ישמש כמנכ"ל חברת ביטוח, תמורת מענק בסכום של 5,000,000 ש"ח. בתקופה של 5 שנים החל מיום 1 בינואר 2023 קיימת להראל ביטוח הזכות ושיקול הדעת האם לממש או לא לממש את ההסדר הנ"ל, במידה והמנכ"ל יעזוב מרצונו את החברה במהלך תקופה זו..."

נדרש:

מה הטיפול החשבונאי בסעיף אי התחרות שתואר לעיל בדוחות של הראל השקעות? בתשובתכם התייחסו לעקרונות המסגרת המושגית.

פתרון

יש לבחון האם יש להכיר בהתחייבות בדוחות הכספיים בגין מרכיב אי התחרות ולדון מה הוא המועד שבו יש להכיר בה. נדרש לדון האם ההבטחה לתשלום המענק יכולה להוביל לרישום התחייבות בדוחות הכספיים של הראל, תוך התייחסות לעובדה כי יתכן ויש ערך כלכלי למחויבות של המנכ"ל לא להתחרות בחברה וכפועל יוצא יתכן כי המחויבות של החברה לשלם את המענק לא מהווה התחייבות בהתאם למסגרת המושגית. תחת ההנחה שמהות סעיף אי התחרות הוא שמירה על סודיות המסקנה תהיה שכלל הנראה אין ערך כלכלי להבטחה של המנכ"ל לא להתחרות בהראל. בהתאם לדיווח המיידי, בתקופה של ה-5 שנים הראשונות, המצב היחיד שבו החברה יכולה להיות מחויבת לשלם את המענק הוא במקרה שבו החברה מפטרת את המנכ"ל (אם המנכ"ל עוזב מרצונו, לחברה יש יכולת לא לשלם את הסכום). על אף שב-5 שנים הראשונות לחברה אין מחויבות לשלם את מענק אי התחרות אלא אם היא מפטרת את המנכ"ל, ככל שצפוי שהמנכ"ל יעבוד במשך תקופת השירות הנדרשת, שזאת גם ההנחה המתבקשת בכל הנוגע למנהלים בכירים בחברות, האירוע מהעבר שלמעשה מייצר את המחויבות של הראל לשלם למנכ"ל את מענק אי התחרות הוא שירותי העבודה שהמנכ"ל מספק לחברה במשך 5 השנים ולכן נראה כי יש לצבור את ההתחייבות על פני תקופה זו.

שאלה 9 – אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (10 נקודות)

חכירות מהוות אחד מסוגי העסקאות הנפוצים ביותר בעולם המודרני. מבחינת הישות החוכרת, חכירות מהווה למעשה כלי לגיוס אשראי מהישות המחכירה כאשר בדרך כלל, החוכר משלם את דמי החכירה בתשלומים לאורך תקופת החכירה ולפיכך המחכיר מעניק למעשה לחוכר אשראי לרכישת זכות השימוש בנכס על פני תקופת החכירה.

IFRS 16 בנושא חכירות הינו תקן מהפכני שנכנס לתוקף בשנת 2019. התקן רואה בחכירות ככלי לגיוס אשראי וקובע כי חוכר יכיר בנכס בגין זכות השימוש שלו בנכס המוחכר ומנגד בהתחייבות פיננסית שמשקפת את המחויבות החוזית שלו לתשלום דמי החכירה. בדומה להוראות IFRS 9 בנושא מכשירים פיננסיים באשר להתחייבות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת, קובע IFRS 16 כי בעת ההכרה לראשונה החוכר ימדוד את התחייבות החכירה באמצעות שיעור היוון שיקבע במועד ההכרה לראשונה ולאחר מכן לא יתעדכן בתקופות עוקבות (למעט במקרים נקודתיים כמו תיקוני חכירה).

IFRS 7 מכשירים פיננסיים: גילויים דורש מישויות לתת גילוי לשווי ההוגן של התחייבויות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת באופן שמאפשר להשוותו לערך בספרים, למעט כאשר הערך בספרים מהווה קירוב סביר לשווי הוגן (כמו במקרה של יתרות ספקים לזמן קצר). IFRS 7 מחריג מהוראה זו התחייבויות חכירה וקובע כי אין צורך לתת גילוי לגבי השווי ההוגן שלהן.

רואה חשבון דוד טוען כי הוראות IFRS 7 בהקשר להתחייבות חכירה אינן עולות בקנה אחד עם עקרונות המסגרת המושגית, ושעליית שיערי הריבית בשנים האחרונות הובילה לכך שלחברות יהיו התחייבויות חכירה ונכסי חכירה מנופחים בדוחות הכספיים.

נדרש:

חווה דעתך על טענתו של רואה חשבון דוד, התייחס בתשובתך למסגרת המושגית.

פתרון

לאור העובדה כי התחייבות חכירה נמדדות בעלות מופחתת, כמו מרבית התחייבויות הפיננסיות בדוחות הכספיים, לעליית הריבית אכן אין השפעה ישירה על המדידה שלהם בדוחות, לאור העובדה ששיעור ההיוון שבו נעשה שימוש לצורך המדידה שלהם הוא שיעור ההיוון שנקבע להן במועד הכניסה לחכירה (שיעור היוון נמוך יותר). השווי ההוגן של החוב הפיננסי מהווה מידע שימושי מאוד אשר גילוי לגביו אמור לסייע למשתמשי דוחות כספיים להעריך את השווי הכלכלי של הון המניות (בדומה להערכת שווי שמפחיתה את שווי החוב הפיננסי משווי הפעילות). כפועל יוצא קיימות דרישות גילוי בנושא.

העובדה כי IFRS 7 מחריג את התחייבויות החכירה מדרישת הגילוי לגבי שווי הוגן אכן פוגעת ברלוונטיות של הדוחות ככל שנקודת המוצא היא שהמודל החשבונאי של רישום נכס זכות שימוש כנגד התחייבות פיננסית הוא אכן נכון – וזאת אמורה להיות אכן נקודת המוצא. נראה כי החרגה זו בתקינה נובעת משיקולי עלות, אם כי הנימוק עשוי להיות בעייתי. צריך לזכור שעד לכניסתו של IFRS 16 לתוקף מרבית החכירות טופלו באופן חוץ-מאזני ולכן העובדה שיש התחייבות בדוחות הכספיים איננה טרואיאלית ודורשת משאבים רבים מישויות שנדרשות לבצע הערכות שווי לקביעת שיעורי ההיוון לחכירות. בכל מקרה, הטענה שנכסי זכות השימוש בדוחות

הכספיים מנופחים אינה נכונה שכן נכסים אלו כפופים כמו כל נכס בדוחות הכספיים לירידת ערך ולכן בהינתן שערך של נכס זכות שימוש כלשהו אינו בר השבה, יוכר בגינו ירידת ערך.

שאלה 10 – אורך הפתרון לא יעלה על ½ עמוד (12 נקודות)

כתב התחייבות צמוד אשראי (Credit Linked Notes או CLN) הינו מכשיר פיננסי המקושר למספר הלוואות שהעמיד מלווה מסוים (בדרך כלל, בנק), ונושא את סיכון האשראי של הלוואות אלו. כפועל יוצא, שוויו ההוגן של ה-CLN למעשה תלויי בביצועי נכס בסיס משוק החוב, והוא כולל הגנה מובנית למנפיק שלו מפני אירוע אשראי.

המבנה הבסיסי של CLN הוא כזה שבנק מסוים מנפיק כתב התחייבות (מעין איגרת חוב) למשקיעים, ובכתב ההתחייבות הנ"ל מובנית גם הגנה מפני אירוע אשראי של חברה מסוימת, או סל חברות. הבנק מתחייב לפרוע את סכום כתב ההתחייבות (לרבות ריבית), כשמחויבות הבנק מותנית באי התממשות סיכון האשראי הגלום בהלוואות אליהן כתב ההתחייבות "צמוד". התשלום על ידי הבנק לרוכש כתב ההתחייבות מופחת בהתאמה אם ההלוואות אליה הוא מוצמד תהיה במצב של כשל תשלום כלשהו, והפירעון למחזיק כתב ההתחייבות מתבצע רק כנגד סכומים שהבנק מצליח לגבות בגין אותן הלוואות אליהן ה-CLN צמוד.

בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") הוא אחד התאגידי הבנקאיים הוותיקים בישראל. כחלק מניהול הסיכונים של הבנק ומגבלות רגולטוריות שחלות עליו, לבנק יש צורך לעיתים להפחית את החשיפה שלו לסקטורים מסוימים במשק. בשנת 2023 השלים בנק לאומי הנפקת CLN הצמוד לאשראי שהוא העמיד לצורך ליווי פרויקטי בנייה למגורים. ה-CLN כולל חשיפה לפרויקטים מסומנים וקבועים, אותם הבנק לא יוכל להחליף במהלך חיי איגרת החוב, והמחזיקים ב-CLN (גופים מוסדיים) ייהנו מריבית בהתאם לתנאים שנקבעו בהנפקה, כאשר הבנק ימשיך לתפעל את ההלוואות ולבצע בקרות על הפרויקטים. האשראי מנוהל בחשבון סגור, אליו נכנסות כל ההכנסות ממכירת דירות בפרויקט, ומנגד ההוצאות בו הן רק למימון הקמת פרויקט הבנייה לפי תקציב שאושר מראש על ידי הבנק.

ראו פסקה בנוגע למכשיר פיננסי שהונפק, מתוך דוח הדירקטוריון שפורסם כחלק מהדיווח התקופתי של בנק לאומי לרבעון הראשון של שנת 2023:

"ביום 7 באוגוסט 2023 הנפיק הבנק סך של כ-0.5 מיליארד ש"ח ערך נקוב כתבי התחייבות צמודי אשראי (CLN), סדרה לאומי אג"ח 1 ר-מ. הסדרה נרשמה למסחר ברצף מוסדיים בבורסה בתל אביב. כתב התחייבות צמוד אשראי הינו מכשיר פיננסי המקושר למספר הלוואות שהעמיד הבנק, ונושא את סיכון האשראי של הלוואות אלו. הבנק מתחייב לפרוע את סכום כתב ההתחייבות (לרבות ריבית על פי תנאי השטר), כשהתחייבות הבנק מותנית באי התממשות סיכון האשראי הגלום בהלוואות כאמור, בהתאם לנוסח השטר. התשלום על ידי הבנק לרוכש השטר יופחת בהתאמה באם איזו מן ההלוואות אליה הוא מוצמד תהיה במצב של כשל תשלום, או חדלות פירעון או פשיטת רגל של הלווה, והפירעון למחזיק השטר יהיה רק כנגד סכומים שהבנק הצליח לגבות בגינן, הכל כמפורט בתנאי השטר..."

"קרן אגרות החוב תעמוד לפירעון בתשלום אחד ביום 24 בדצמבר 2026, ככל שלא יבוצע פדיון מוקדם על ידי הבנק, כמפורט בתנאי ההנפקה. היתרה הבלתי מסולקת של קרן אגרות החוב תישא ריבית שנתית בשיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 2.3% אשר תשולם ב-40 תשלומים חודשיים, החל מיום 24 בספטמבר 2023 עד ליום 24

בדצמבר 2026 מועד הפירעון הסופי של קרן אגרות החוב. אגרות החוב (קרן וריבית) לא תהיינה צמודות לבסיס הצמדה כלשהו..."

נדרש:

חווה"י דעתך על אופן הטיפול החשבונאי הנדרש בדוחות של בנק לאומי באשראי שניתן למימון הקמת פרויקט הבנייה וב-CLN שהבנק הנפיק. בתשובתך התייחס למסגרת המושגית.

פתרון –

נדרש דיון לאופן הטיפול החשבונאי ב-CLN ולהשלכה של ההנפקה שלו על הנכס בגין הלוואות פרויקטי הבנייה בדוחות הכספיים של בנק לאומי, תוך מתן דגש לשאלה האם הבנק התנתק מהסיכונים וההטבות שנובעים מהלוואות כתוצאה מהנפקת ה-CLN וכפועל יוצא איבד שליטה בהלוואות שניתנו למימון פרויקטי הבנייה. ככל והמסקנה תהיה שמירב הסיכונים וההטבות הועברו מהבנק למשקיעי ה-CLN, אזי הבנק יגרע את הנכס בגין הלוואות שהוא העניק למימון הפרויקטים, לאור העובדה כי קריטריון השליטה איננו מתקיים עוד (כלומר, למעשה הבנק מכר את הלוואות למשקיעי ה-CLN).

ככל והמסקנה תהיה שהבנק לא התנתק מהלוואות למימון הפרויקטים, אז הלוואות ימשיכו להיות מוכרת כנכס בדוחות הכספיים של הבנק ומנגד תוכר התחייבות בגין ה-CLN. הנכס בגין הלוואות וה-CLN יטופלו באופן סימטרי בדוחות הכספיים, כאשר אם יהיה אירוע כשל בגין אחת מהלוואות שניתנו לצורך הקמת הפרויקטים הבנק יכיר בירידת ערך בגין אותו פרויקט, ובמקביל יכיר בהכנסה בגין קיטון ב-CLN. בהקשר הזה יצוין כי העובדה כי הבנק מתפעל את הלוואות לאחר הנפקת ה-CLN אינה, כשלעצמה, משפיעה על הקביעה האם הבנק יגרע את הלוואות או לא אם הבנק מהווה סוכן בלבד עבור משקיעי ה-CLN.

לא נדרש לצורך הפתרון:

בתקינה החשבונאית ישנם הוראות גריעה מפורטות ומורכבות בכל הנוגע לנכסים פיננסיים לאור העובדה כי השאלה האם לגרוע נכס פיננסי עשויה להיות שאלה רבת-משמעות. כך למשל, בתקינה האמריקאית (שהוראות המפקח על הבנקים מבוססות עליה) המבחן לגריעה מבוסס קודם כל על "התנתקות" משפטית מהנכס הפיננסי וישנם גם פרמטרים נוספים הנדרשים על מנת לגרוע נכס פיננסי, שמהותן היא בחינה האם הישות איבדה שליטה על הנכס הפיננסי. בהינתן שהבנק ביצע העברה סינתטית ולא "אמיתית" של הלוואות כתוצאה מהנפקת ה-CLN, כנראה אין מקום לגריעתן.

תחת התקינה הבינלאומית המבחן לגריעה שונה וכולל תמהיל של הוראות שמטרתן לבחון האם הישות המדווחת העבירה באופן מהותי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים אל הנכס כתוצאה מכך איבדה שליטה. כך למשל, בכל מה שקשור לעסקאות pass-through בהם ישות מותירה בידה את הזכות החוזית לקבל את תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי המקורי, אך נוטלת על עצמה מחויבות חוזית אחרת לשלם את תזרימי מזומנים אלו לגוף אחר, ישנם מצבים בהם ישות תגרע נכס פיננסי למרות שהיא לא התנתקה ממנו מבחינה משפטית.